

הלכות קריאת שמע פ"ה

ברו כתובים אבל של מחבת וזכוכית שאינו רחוק מכותו מועלת לו כפיה ביון שאין איסורו אלא מתוכו¹⁰¹:

ד' בית שיש בו צואה או מי רגלים או גרף או עביש מותר לקרות בו כשמרחיק מהם ד' אמות מלאחריו¹⁰² ואין אומרים שכל הבית הוא כרין] ד' אמות¹⁰³.

ואם יש בבית מטה¹⁰⁴ גבוה¹⁰⁵ מ' מ' מ' ומחיצותיה מגיעות¹⁰⁶ (לפחות מג' מ' מ' מ' סמוך) לארץ והגרף והצואה הם אחורי המטה הרי המטה חשובה כמחיצה להפסיק בינו לבניהם וא"צ להרחיק מהם ד' אמות והוא שתהיה המטה חוצצת מכותל לכותל ואם לאו אינה חשובה כמחיצה שהיא בטלה לגבי הבית¹⁰⁷ (אבל אם עשה מחיצה לשם כך אין צריך לחצוץ מכותל לכותל אפילו היא מחיצת עראי כגון מהצלת או סדין) (ע"פ ש"פ¹⁰⁸) ואם הניחם תחת המטה אע"פ שאינו גבוה¹⁰⁹ מ' מ' מ' אם מחיצותיה מגיעות עד פחות מג' מ' מ' מ' סמוך לארץ כסמכותם ומכוסים הם כמחיצות המטה¹¹⁰ שכל פחות מג' מ' מ' מ' כלבוד הוא¹¹¹.

והוא הדין אם נפל עליהם כלי ויש איור קצת בין הכלי לקרקע כגון שהכלי בולט קצת מצד אחד אם הוא איור פחות מג' מ' מ' מ' כגובה כלבוד הוא אבל אם הכלי פתוח למעלה אפילו פחות מג' מ' מ' מ' אסור מפני שצריך שיהיה מכוסים ולא מגולים¹¹²:

פ"ה בעל קרי מותר בקריאת שמע ובו ב' סעיפים:

א כל הממאים אפילו טומאה יוצא עליהם מגופן כגון זב וזבה וכיוצא בהן קורין קריאת שמע ומתפללין¹ חוץ מבעל קרי שהוציאו עורא מן כלל הטמאין ואסרו בין בדברי תורה בין בקריאת שמע² ותפלה³ כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולים⁴ ולא פשטו תקנה זו ברוב ישראל⁵ ואח"כ בטלה אותה תקנה לגמרי⁶ משום ביטול תורה ומשום ביטול פריה ורביה⁷ והעמידו הדבר על הדין שאף בעל קרי מותר בדברי תורה ובקריאת שמע ובתפלה בלא טבילה ובלא רחיצה כמ' קבין⁸ וכן פשט המנהג. ואף בזמן שנהגו במבילה לא הצריכוהו אלא לכריא ששמשו ממתו אבל חולה שראה קרי

כז טור ושו"ע סעיף ב' ומ"ז ס"ק ד'. וראה ראב"ה ס"י עד (ימרכיזי ברכות ס"י כב) בשם רש אומרים.

כח מ"א ס"ק ד'.

כט תוספת רבינו תורה ברכות כה, ב' או רזע ח"א ס"י קל' פסקי ר"א"ז ברכות פ"ג ה"ד אות מ. טור ש"ע סעיף ג'.

ל דבא ברכות שם. ר"ף שם ותוס' רבינו תורה ודרכי רבינו יונה שם. רא"ש פ"ג ברכות ס"י ד'.

לא ברייתא שם.

לב אביי שם.

לג הרב רבינו יונה שם לפ"ד רב האי אגון. כ"ח סוף הפסקה הובא במ"א ס"ק ד'.

לד פסקי ר"א"ז ברכות פ"ג הלכה ד אות מ. ע"י מ"א ס"י תקנ' ס"ק מ' ומ"ז פ"ו ס"ק ד'.

לה מ"א ס"ק ד' כתיב דבא כב"י דר"ק.

לו סעיף ג'.

לז רב יוסף שם פירושין. מ"א ס"ק ד'. פסקי ר"א"ז שם.

לח ראה לקמן ס"י שמו ס"ה. ס"י שמה ס"ב. ד'.

לט מ"א שם.

סימן פח

א ד"ף ורא"ש פ"ג ברכות ס"י נח ממשנה שם כו, א. רמב"ם הל' ק"ש פ"ד ה"ח. טור ש"ע. וע' לקמן ס"י תרו ס"א. לק"ש ח"ז ע' 315.

ב כ"ג פ"ב. ר"ע. רמב"ם שם. ש"ע.

ג ברכות כ, ב' והדין בדבר. ולענין ההדור (לפני ביטול התקנה) ראה לקמן ס"י קפה ס"א.

ד ברכות כא, א.

ה גמרא ברכות כב, א. רמב"ם הלכות תפלה פ"ד ה"ד. ש"ע.

ו רמב"ם הל' ק"ש שם. הל' תפלה פ"ד ה"ה.

ז רב תחתי בר יצחק ברכות שם. ש"ע. וראה לקמן ס"י שבו ס"ו. ס"י תריג ס"א. אג"ק ח"ד ע' תג. ח"ח ע' קנב.

ח ולענין מבילה לתוס' מדרה ראה שם ח"ש ע' רנג וע' רנא. ח"צ ע' תא. ח"כ ע' צג וע' רנב. וע' הקרי הלכות ח"ז מה, ב'.

ח מ"א ס"ק א. ע' גמרא שם.

ט טור ושו"ע. ירושלמי וינא פ"ח ה"א.

הלכות קריאת פה

לאונסו פטור מכלול¹ (וחולה ששמש מטתו²) ובריא לאונסו דיו במ' קבין שישפך עליו מכלי אחת או אפילו מב' וג'³ אבל מד' בלים אין מצטרפין⁴ והוא שיתחיל השני עד שלא פסק הראשון וכן השלישי עד שלא פסק השני⁵ ותשעה קבין אלו אינן מטהרין אלא כששופכין עליו אבל לא כשטובל בהם⁶ בין שהם בכלי בין בקרקע עד שיהיה ארבעים סאה (בקרקע⁷) ואז מועילים למבול בהם אפילו לבריא ששמש מטתו אפילו הם שאובים ז'⁸

ב נהגו הנשים טהרה ופרישות בעצמן⁹ שלא ליכנס לבית הכנסת ושלא לראות ספר תורה¹⁰ בשעת נידותן וגם כשמתפללין אינן עומדות בפני הברותיהם ומשום מנהג וכבוד עושין כן ולא משום איסור¹¹ וכימי ליבונן לא נהגו להחמיר¹² וכימי נוראים¹³ מיום א' של סליחות ואילך¹⁴ שרבים מתאספים לילך לבית הכנסת מותרות לילך לבית הכנסת אף בימי נידותן בשאר נשים כי יהיה להן לעצבון גדול שהכל מתאספין והן יעמדו חוץ וכן כל כיוצא בזה¹⁵ כגון שמיאיה את בנה או בתה או שהיא בעצמה יולדת שהולכין לבית הכנסת¹⁶ אחר ד' שבועות מותרת אפילו היא נדה.

וכל זה לילך לבית הכנסת¹⁷ אבל להתפלל בביתה¹⁸ ולברך כל הברכות¹⁹ וכפרט ברכת המזון²⁰ וקידוש²¹ שהן מן התורה חייבות לכולי עלמא אפילו בשעת נידותן ומה שנוהגין שלא להזכיר את השם בשעת נידתן²² או שלא ליגע בספר²³ אין מנהג זה עיקר²⁴ ועל כל פנים תשמע ברכת המזון וקידוש מאחרים²⁵ ואם אין אחר תקדש ותברך בעצמה בלחש כל הברכות שחייבת בהן²⁶:

(סליק הלכות ק"ש וברכותיה בעזרת השם יתברך):

יח ראב"ה ס"ה סח. הגהות מיימוניות הל' תפלה פ"ד אות ג.
יט שולח' בנימין זאב ס"ה קנב (הובא במ"א ס"ק ב). רמ"ק בבבארא סמ"ג ס"ז ס"ק ב.
כ שולח' בנימין זאב שם. הובא במ"א ס"ה (שם). רמ"א.
כא תרוחם דהשן ח"ב ס"ה קלב. רמ"א שם.
כג ח"א ס"ק ג בשם מעגלי צדיק (ח"ב סוף סליחות ליום ראשון).
כד מ"א שם.
כה ע"י סדר ברכת הנהנין פ"א הל"ג. אג"ק ח"ב ע"ק.
כו ח"א ס"ק ב.
כז ראב"ה שם. הגהות מיימוניות שם. בנימין זאב שם. פ"י חוש.
כח וע"י לקמן ס"ה רמג ס"ה, לענין ברכת נרות שבת.
כט ח"א ס"ק ב. וע"י לקמן רמ"ז קפג.
ל ע"י לקמן ס"ה רעא ס"ה.
לא רמ"א.
לב אור ירוק ח"א ס"ה שם. רמ"א.
לג ח"א ס"ק ב.
לד וראה לקמן ס"ה קפח ס"ה ס"ה רמ"ז.
לה ח"א שם.

י רבא שם כב, ב.
יא רשב"א כחידושי לברכות כב, ב. ב"י ס"ח"ה גמ"ש רבינו (הלא כחידושי הגהות שם). וכ"כ במשנה פ"ג דמקואות ע"ד ובגיטין דף טז ע"א וד"ק. וע"י העל"ב (ירושל' ה, קא).
יב משנה מקואות פ"ג מ"ד.
יג כן הוא ברפס וזממור תר"ז ואילך (ע"פ המשנה ה"ל ופירש' לירנב"ם שם. וב"ז). וראה לקמן ס"ה תרו ס"א.
יד ברפס ראשון: 'מב' גו' ד' בלים מצטרפין' (ע"פ מ"ז ס"ק א' ואפילו נב' או א' בלים). אבל ברפסך רמ"ז: 'אבל מ' ולמעלה אין מצטרפים כלל'. וראה פ"ר מגדים משבנות וזב שם ומהצ"ח השקל על המ"א ס"ק א' בספרו ואל"ה רבא ס"ה תרו ס"ק א').
טו ברפס ראשון נוסף: 'עין הרביעי אבל יותר מ"ז אין מצטרפין'. וראה הערה הקודמת.
טז ר' זירא שם (ברכות כב, א). ב"י. וע"י לקמן ס"ה תר"ז ס"א לענין צירוף ב' או ג' בלים ולענין הציו במקוה והציו בשפכה.
טז רמב"ם הל' מקואות פ"א הל' ח"א כח"ק שם (ברכות כב, ב). מ"א ס"ה תרו ס"ק ב. וראה ב"י.
יז משנה פ"ח דמקואות מ"א. ב"י שם. וראה מ"א ס"ק א. וראה גם לקמן ס"ה קנב סכ"ג. ס"ה תרו ס"א.